

UCHWAŁA Nr 0102-18/19
KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
w Olsztynie
z dnia 9 stycznia 2019 r.

w sprawie badania zgodności z prawem uchwały Nr III/16/18 Rady Gminy Działdowo z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie opłaty od posiadania psów.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie

na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 561) oraz art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1998 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r., poz. 994 ze zm.)

uchwała, co następuje:

Stwierdza się nieważność § 3 uchwały Nr III/16/18 Rady Gminy Działdowo z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie opłaty od posiadania psów.

UZASADNIENIE

W dniu 13 grudnia 2018 r. Rada Gminy Działdowo podjęła uchwałę Nr III/16/18 w sprawie opłaty od posiadania psów.

W dniu 21 grudnia 2018 r. przedmiotowa uchwała wpłynęła do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie, celem zbadania jej postanowień pod względem zgodności z prawem.

Pismem z dnia 4 stycznia 2019 r. zawiadomiono Gminę Działdowo, iż przedmiotowa uchwała będzie rozpatrywana na posiedzeniu Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie (dalej: Kolegium Izby) w dniu 9 stycznia 2019 r.

Zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, w posiedzeniu Kolegium ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana.

Przedstawiciel Gminy Działdowo nie uczestniczył w posiedzeniu Kolegium Izby.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, orzekanie o nieważności uchwał i zarządzeń, w sprawach wymienionych w art. 11 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy, zastrzeżono dla kolegium regionalnej izby obrachunkowej.

Przepis art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych stanowi, że właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa.

Kolegium Izby, badając przedmiotową uchwałę, stwierdziło co następuje:

W § 3 badanej uchwały Rada Gminy Działdowo postanowiła że cyt.: „Opłata od posiadania psów płatna jest bez wezwania do dnia 31 marca roku podatkowego, a w przypadku powstania obowiązku po tej dacie, w terminie 14 dni od dnia powstania tego obowiązku”. Natomiast w § 5 ust. 1 uchwały Nr III/16/18 Rady Gminy Działdowo stwierdzono, że cyt.: „Zarządza się pobór opłaty od posiadania psów w drodze inkasa”, a w ust. 2 tego paragrafu wskazano, że na inkasentów tej opłaty wyznacza się sołtysów.

Zgodnie z art. 18 a ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1445 ze zm.) rada gminy może wprowadzić opłatę od posiadania psów. Opłatę pobiera się od osób fizycznych posiadających psy. Z art. 19 pkt 2 ww. ustawy wynika m. in., że rada gminy, w drodze uchwały może zarządzić pobór tych opłat w drodze inkasa oraz określić inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso.

Kolegium Izby wskazuje, że w przedmiotowej uchwale Rada Gminy Działdowo zdecydowała, że opłata od posiadania psów płatna jest bez wezwania do dnia 31 marca roku podatkowego, a w przypadku powstania obowiązku po tej dacie, w terminie 14 dni od dnia powstania tego obowiązku oraz że pobór opłaty od posiadania psów zarządza się w drodze inkasa, a na inkasentów tej opłaty wyznacza się sołtysów.

Kolegium Izby stwierdziło, że pobieranie ww. opłaty bez wezwania pozostaje w sprzeczności z instytucją „inkasa” i „inkasenta”. Inkaso jest warunkową formą płatności, polegającą na pobraniu przez bank od kupującego na rzecz sprzedającego określonej należności, w zamian za wydanie powierzonych przez sprzedającego dokumentów, zgodnie z ustalonymi warunkami. W przedmiotowej sprawie instytucja inkasa, to pobieranie określonej opłaty, tj. opłaty od posiadania psów, w wysokości uchwalonej przez Radę Gminy Działdowo. Poboru omawianej opłaty dokonują wyznaczone osoby – inkasenci. Inkasentem natomiast, zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 800 ze zm.), jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej, obowiązana do pobrania od podatnika podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu. Reasumując, inkasent znając wysokość opłaty od posiadania psów, pobiera ją od ich właścicieli, a następnie wpłaca właściwemu rzeczowo i miejscowo urzędowi gminnemu – w tym przypadku Urzędowi Gminy w Działdowie – w wyznaczonym czasie, określonym w uchwale rady gminy.

Ponadto, w ocenie Kolegium Izby, wprowadzenie przez Radę Gminy Działdowo zapisu dotyczącego płatności opłaty od posiadania psów „bez wezwania” oraz poboru tej opłaty „w drodze inkasa”, może doprowadzić do sytuacji, w której to osoba zobowiązana do uiszczenia omawianej opłaty będzie zmuszona udać się do inkasenta i dokonać przedmiotowej opłaty bezpośrednio u niego – jeżeli zdecyduje się na taki tryb uregulowania swoich należności. Zatem, określenia „bez wezwania” i „w drodze inkasa” są niewłaściwe, ponieważ wzajemnie się wykluczają, a także pozostają w sprzeczności z instytucją „inkasa”.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny oraz stan prawny sprawy, Kolegium Izby stwierdziło, że zapis § 3 uchwały Nr III/16/18 Rady Gminy Działdowo z dnia 13 grudnia 2018 r. w sprawie opłaty od posiadania psów, stanowi naruszenie art. 18 a ust. 1 w związku z art. 19 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Zgodnie z ukształtowaną linią orzecniczą sądów administracyjnych, przyjąć należy, iż do rodzajów naruszeń przepisów skutkujących nieważnością uchwały bądź zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego (lub jej części) zaliczyć należy naruszenia: przepisów wyznaczających kompetencje do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa ustrojowego, przepisów prawa materialnego – przez wadliwą ich wykładnię – oraz przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał (np. wyrok NSA z 11 lutego 1998 r. sygn. II SA/Wr 1459/97).

Wobec powyższego Kolegium Izby postanowiło jak w sentencji.

Na niniejszą uchwałę Kolegium RIO w Olsztynie przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie, w terminie 30 dni od daty jej otrzymania, za pośrednictwem tutejszej Izby

Z-CA PREZESA
Regionalnej Izby Odrębniwa
w Olsztynie
Bogdan Gaber

